

Georgeta Horodincă (1930-2006) a avut o activitate susținută de eseistă, prozatoare și critic literar. A debutat în 1950 cu monografia Sartre. A publicat în România monografia Dimitrie Anghel, eseurile *Structuri literare* (1970), romanul *Somnambului soarelui* (1981). Fost secretar al Uniunii Scriitorilor, a obținut în 1979 Premiul Academiei Române pentru culegerea de nuvele *Bastarzii*. Stabilită în Franța din 1983, autoarea publică romane (*Sezon mort* în 1990 și *O afecțiune de lungă durată* în 2006), nuvele (*Trandafirii păcii* în 1989 și *Fantome în mormânt* în 1994). Realizează traduceri de referință din franceză în română (*Teatru de Sartre*, *Ciuma* și *Străinul* de Albert Camus), precum și traduceri din română în franceză (Garabet Ibrăileanu, Ștefan Bănuțescu, Gib Mihăescu), acestea din urmă contribuind la difuzarea literaturii române în străinătate.

Georgeta Horodincă, *La Songeuse. Une affection de longue durée*
© 2011, Institutul European, pentru prezenta ediție

www.euroinst.ro

INSTITUTUL EUROPEAN

Iași, str. Grigore Ghica Vodă nr. 13, 700469

O.P. 1 C.P. 161

euroedit@hotmail.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HORODINCĂ, GEORGETA

Visătoare / Georgeta Horodincă ; trad.: Magdalena Popescu Bedrosian ; postf.: Geo Șerban. - Iași : Institutul European, 2011

ISBN 978-973-611-784-8

I. Popescu Bedrosian, Magdalena (trad.)

II. Șerban, Geo (postf.)

821.135.1-31

Reproducerea (parțială sau totală) a prezentei cărți, fără acordul Editurii, constituie infracțiune și se pedepsește în conformitate cu Legea nr. 8/1996.

Printed in ROMANIA

GEORGETA HORODINCĂ

VISĂTOARE

O afecțiune de lungă durată

Traducere din limba franceză de
Magdalena Popescu Bedrosian

Postfață de Geo Șerban

INSTITUTUL EUROPEAN
2011

Imagini nete pe fond negru. O piață mare, cu, în mijloc, o dezagreabilă clădire pătrătoasă, fără etaj, adăpostind buticuri de lux, parfumerii cele mai multe, și, de jur împrejur, tarabe sub cerul liber și barăci improvizate care atrag mulțimea. Aerul este irespirabil. La marginea pieței, în fața șandramei cu trei pereți a maestrului Wang, stă maestrul Wang în persoană, pipernicit, adus de spate, cu chipul tăiat într-un fildeș uzat și gălbui, ochii mijiți, perii rari ai bărbiei împlețiți într-o bărbuță subțire ca lama unui cuțit. *Ea* examinează rochiile chinezești, cu gulere mici, montante, atâr-nate de tavanul stând să cadă al magherniței, și în cele din urmă alege una. „Nu este măsura dumneavoastră”, behăie acru maestrul Wang. „Pe care s-o iau atunci?” „Nu am măsura dumneavoastră. Nu există măsura dumneavoastră.” „Mă mir. Măsura mea este cea mai obișnuită la femei. La femeile de vârsta mea, vreau să spun.” „Exact, doamnă, tocmai despre vârsta dumneavoastră este vorba”, spune prăpăditul urmaș al lui Confucius. „Mi se pare că nici dumneata nu ești la prima tinerețe, îi răspunde *ea* înțepată. Hai să terminăm, vreau să încerc rochia.

Există în baraca asta o cabină de probă?”
 „Firește, magazinul, rectifică maestrul Wang pe un ton pițigăiat, are o cabină de probă. La dreapta, exact în fund.” Desprinde rochia cu o prăjină cu cârlig. Pare să-și spună că pe scrântiți nu trebuie să-i contrazici prea tare. În „magazin” e beznă. Bâjbâie, printre boarfele împrăștiate pe jos, și dă cu capul de ușa jalnicei chichinețe, cam împuțită, botezată cabină de probă. Își îndreaptă spatele. Nici vorbă de oglindă, evident, dar nu are de ce să-i pară rău, altfel ar fi intrat toată în ea. Îmbracă rochia care o strânge ca o menghină, în vreme ce gulerașul montant, adevărată capcană, începe s-o stranguleze. Urlă, se zbate, sfâșie această cămașă a lui Nessus, în versiune chinezească, lovește furioasă în scândurile prost îmbinate care se prăbușesc cu zgomot. În sfârșit, a ajuns la aer. Se îndepărtează blestemându-l pe chinezul perfid, dar, nesigură pe picioare, înaintează greu. Are vreme să-l audă pe maestrul Wang, care ieșise neatins de sub hăinăria lui chinezească, cum behăie ironic: „Asta era deci măsura dumneavoastră?” „Du-te dracului!”, zise *ea* fără să se întoarcă.

Acum se află în mijlocul mulțimii. O tânără măslinie iese dintr-un butic și, răvășind totul în cale – un veritabil ciclon fata asta! –, năvălește spre ea pulverizând un

parfum care o face să tușească. Se clatină și își apără fața cu mâinile. Fata nu încetează să-și descarce revolverul olfactiv, râzând ca de o glumă bună: „Nu vă mișcați, sunteți ...” Agasanta făptură încearcă chiar s-o bage cu forța în buticul ei: „Găsiți înăuntru o mare varietate.” Între două reprize de tuse, reușește să articuleze: „Încetează, parfumul dumitale pute!” „Este mai atractiv așa!” „Ah, pricep, e unul dintre trucurile *postmoderne...*” „Aveți nasul înfundat astăzi. Întoarceți-vă mâine sau peste câteva zile. O să vă pregătesc un sortiment de gamă joasă. Se pare că nu aparțineți clasei de mijloc.” Și insolenta îi strecoară în buzunar cartea ei de vizită. Scăpând de mica pacoste, se pregătește să taie mulțimea înot, ca pe un val, pentru a respira în fine mai ușor, dar un magrebian care vinde șaluri se apropie de *ea*, lăsându-și clienții să scotocească în grămada multicoloră de pe taraba lui: „V-a stropit din plin cu parfumul ăla care miroase a pișat de pisică târfa de Cléa.” „Cléa o cheamă?” „Da, tocmai și-a deschis un butic luând exemplul de la un fost om de afaceri care își spune doctorul Sinus, deși nu este nici sinus, nici doctor. E un evreu originar din România care a făcut avere în parfumerie. Matahala asta de clădire pătrătoasă a fost proprietatea lui, dar, de când s-a retras

din afaceri, aparține unei societăți imobiliare al cărei principal acționar este tot el. Iar acest așa-zis doctor Sinus, oleacă spion, oleacă agent informator, vrea să fie și Cosinus. Dă dineuri fastuoase intelectualilor fără bani și le dăruiește ideile lui personale pe care nu are timp să le fructifice singur. Un impostor!”

Se lasă noaptea. Omul se întoarce la negoțul lui și începe să-și reambaleze însemnele la vedere, cu excepția unui vâl negru cu care acoperă lumea. *Ea* nu mai aude și nu mai vede nimic. Liniște neagră.

Este „învoită” la sfârșit de săptămână. Soțul ei a venit s-o ia de la spital. Furtuna îi surprinde când traversează piața. Se dezlănțuie ploaia. Oameni și dughene se precipită panicați. Busculada o desparte de soțul ei. Caută un adăpost. Deschide la întâmplare ușa unui butik și dă peste Cléa: „Scuzați-mă, ploaia...” Așteaptă amândouă, fără să se privească, fără să-și vorbească. E târziu. Cléa dispăre undeva, în fundul prăvăliei. Femeia de serviciu vine să măture, să pună totul la loc și să stingă lumina. E terorizată de ideea că aceasta ar putea s-o închidă peste noapte acolo. „Veniți, vă duc la mine până trece furtuna”, spune Cléa. „Dar trebuie să-l găsec pe bărbatul meu!” Negustoreasa, care

se crede o Sibyllă, vestește pe un ton profetic: „N-o să-l găsiți pe soțul dumneavoastră decât după furtună.” Este silită s-o urmeze. Pleacă amândouă cu mașina Cléei, o rablă hodorogită. Se dovedește că femeia locuiește în casa doctorului Sinus, o clădire mare, ridicată după planurile proprietarului însuși și decorată tot de el. O oroare. Urcă la etaj și intră într-o încăpere scufundată în întuneric. La lumina fulgerelor se văd câteva paturi și canapele pe care sforăie niște femei complet îmbrăcate. Cléa îi arată un pat. Ar vrea să-i telefoneze soțului ei, să vadă dacă s-a întors, dar Cléa dispăruse undeva în casă. Rafale de ploaie izbesc violent în ferestre. Așezate în fotolii, două femei, singurele treze, le urmăresc atent conversația. Înțelege că una dintre ele este mama Cléei și că mama și fiica se tot ciondănesc. Cléa promise de la tatăl ei, care i-a lăsat moștenire propriile capricii, o sumă mare ca să-și deschidă prăvălia, dar, după părerea doamnei Sinus, fata își gestionează prost afacerile, locuiește tot cu părinții, fără să contribuie însă la cheltuielile casei. La vârsta ei! Da, Cléa face pe fetița, e genul, deși are peste treizeci de ani. „Aș vrea să-i telefonez soțului meu...”, geme *ea* înadins pentru doamna Sinus. „N-aveți mobil?”, întrebă doamna Sinus surprinsă. Jenată, nu insistă.

Așteptând-o pe Cléa, se lungește pe un pat.

Cerul e cenușiu, dar nu mai plouă. Diminează. Se scoală, vrea să plece, dar nu-și mai găsește pantofii. Doamna Sinus, conversând în continuare cu prietena ei, nu vrea să audă de nimic. Nu se amestecă în treburile Cléei. „Și unde e Cléa?” Ridicare din umeri: „Cine să știe unde e Cléa?” Se enervează, vrea să iasă, dă cu nasul numai de uși închise. „Asta e o închisoare sau ce?” Ar vrea să telefoneze măcar. Cu neputință, de vreme ce nu are acordul Cléei. „Și unde e Cléa?” Doamna Sinus schițează un gest de neputință. „Nimeni nu știe unde e Cléa!”

Brusc, Cléa dă năvală, smeadă și zglobie, dar se preface că n-o vede. *Ea* o apucă de braț, îi spune că trebuie să plece sau cel puțin să telefoneze. „Mai târziu, nicio grabă”, zice plictisită Cléa, care răscolește într-un sertar, nu găsește ce caută și iese imediat. Rămâne din nou singură cu sforăitoarele și palavragioaicele astea. Nu știe pentru câtă vreme. Se enervează, cere să vină doctorul Sinus. Știe oare ce se întâmplă în casa lui? Urlă. Cléa se întoarce și, insensibilă la țipetele *ei*, o anunță că trebuie să se supună unor probe înainte de a pleca. „Ce probe? Când am venit aici, nu a fost vorba de nicio probă, oricare ar fi ea!” Cléa recunoaște asta, dar insinuează că refuzul *ei*

i-ar putea dăuna fiului *ei*. E indignată: „Fiul meu! Ce treabă are fiul meu cu toate astea?” Pentru fiul *ei* s-ar lăsa tăiată în bucăți. Profitând de încurcătura *ei*, Cléa o împinge pe pat și-i suspendă deasupra un cerc de care atârnă fâșii de pânză colorată. Trebuie să compună, în acest cerc, un mozaic din fâșiile de pânză, după un model dat. Ah! Mozaicurile, altădată încercase să alcătuiască mozaicuri... Când? Odinioară, de mult... Haide, în cinci minute ești gata. Dar abia a ieșit Cléa și *ea* își dă seama că nu se mai poate mișca. Brațele și picioarele n-o mai ascultă, literalmente este ținută în pat. Începe un lung calvar. Încearcă, fără a izbuti, să apuce capetele de pânză cu buzele și cu dinții. O pereche de tineri trece de câteva ori prin cameră. Sunt arhitecți, cără suluri de calc, planșete și ehere. Au un aer simpatic, și se iubesc. Se vede asta. În cele din urmă, bărbatul se oprește lângă patul *ei*, nu are voie să-i vorbească. Cléa i-a interzis formal, dar el încearcă să-i sugereze prin gesturi cum să procedeze ca să apuce capetelele de pânză. Nu înțelege. Tânăra femeie îi explică la rândul ei în alfabetul surdo-muților. *Ea* tot nu înțelege. „Cléa, zice *ea*, unde e Cléa? Cléa are cheia!”

– Bun, intervine brusc bărbatul, ajunge! Chipul lui tânăr și simpatic înlem-

nește deodată într-o expresie solemnă. Îi dă, cu bărbia, tinerei femei un ordin. „Ablu-țiunile!”, traduce aceasta cu un surâs slugarnic. O dezbracă, îi freacă fără menajamente fața, membrele și corpul cu un burete umed, apoi o înfășoară, așa, complet goală, într-un cearșaf și o șterge energic. Iat-o curată și îmbrăcată. După ce și-a terminat treaba, tânăra femeie ia poziție de drepti și salută militărește, gen George W. Bush, ducându-și mâna la un chipiu imaginar: „Gata, șefule!” Bărbatul deschide o carte și începe să bâiguie un text nesfârșit, complet ininteligibil, pe care *ea* încetează numai-decât să-l asculte. „Ai trecut de primul grad de inițiere, zice în fine lectorul, îți pregătesc certificatul.” Și adresându-se tinerei femei: „Marchează-o.” Femeia, mereu grăbită și servilă, scoate din buzunar niște foarfeci pe care le clinchetește prin aer ca frizerii, îi ridică brusc fusta, îi trage chilotul și taie din el o bucată pe care o vâra iute în buzunar. Din nou poziția de drepti și salutul à la George W: „Am marcat-o, șefu!”

„Inițiată are acum cuvântul, spune tânărul. Ce sentimente vă încearcă în clipa aceasta? Vă simțiți mai puternică, mai *perceptivă*?”

„Scuzați-mă, trebuie să mă duc la toaletă”, zice *ea*.

Stupoare la cuplul sadomasochist. Doctorul Sinus, care stă în fundul camerei, înapoia unui soi de pupitru, asistase, se pare, la acest bizar ritual. Intervine pe un ton sever: „Trebuie să înveți să-ți stăpânești trupul. Și asta face parte din inițiere.”

– Da, dar trebuie... e urgent... Vă rog, unde e toaleta?

Un amestec de silă și dispreț se așterne pe fețele „inițiatorilor”. I se arată în cele din urmă o ușă. Se precipită, clătînându-se, și ajunge pe un culoar în care dau câteva uși. Pe una este desenat un sex feminin stilizat. Cu siguranță, opera stăpânului casei, omul cu multiple talente, incomparabilul doctor Sinus. Desenul e copiat după Miró, dar simbolul e mai clar. Nu poate fi decât aici. Și, într-adevăr, aici e. Ușurată, începe să deschidă celelalte uși și descoperă una care dă spre scară. E momentul s-o șteargă, ce mai casă de nebuni! „Un minut! strigă cea *born again*, ați uitat certificatul!” Îi întinde o bucată de hârtie și adaugă disprețuitor: „Puteți pleca.” Pornește, cu mâna încleștată pe balustradă, punând ambele picioare pe aceeași treaptă înainte de a coborî pe următoarea. Dacă stai să te gândești, organizarea bandei ăsteia nici nu e greu de descifrat. Doctorul Sinus este creierul, tânărul – oficianul, cele două femei au doar roluri

subalterne. Cléa e ademenitoarea, iar tânăra milităroasă – executanta docilă și timorată a celor mai respingătoare operațiuni: ea trebuie să-i ștergă pe inițiați la fund. Inițiați în ce, de fapt? Caută cu înfrigurare certificatul în geantă, temându-se că ticăloșii ăștia au făcut-o să se nască, fără să știe, a doua oară. Se lasă noaptea și nu poate citi. Vrea să se întoarcă, dar e beznă. Nu mai știe unde se află. Negru absolut.

Cum se face că a căzut iar în capcana întinsă de Cléa? Cercul cu fâșii de pânză este, ca și ieri, atârnat deasupra patului, iar alături vede ceva nou, o masă de biliard cu bile care trebuie împinse într-o gaură. Practic imobilizată, se zbate și geme. Calvarul durează mult. Și pe urmă, același ritual stabilit de doctorul Sinus la îndemnul Casei Albe: abluțiuni, lectură interminabilă, marcaje cu foarfeca ale chilotului (ce manie să te legi astfel de lenjeria intimă a cuiva), certificat pentru al doilea grad de inițiere și în încheiere: „Are cuvântul inițiată!”

– Mulțumesc, mă simt mai puternică și mai *perceptivă*.

Satisfăcut, oficiantul îi prezintă felicitări și îi oferă două suluri de bumbac mercerizat verde și încă două, mai mici, de culoare portocalie. O invită să stea o vreme pe culoar ca să se reculegă. Se reculege o

clipă sau se preface. Și, apoi, e sătulă de asta, se simte rău, bate la o ușă, la întâmplare. De dincolo se aud voci, râsete și zângănit de tacâmuri. Un șef de sală, în frac negru și vestă roșie, apare în prag cu un aer năuc: „Ssst! Nu e voie! Invitații sosiți din Israel sunt deja la masă. Au făcut deplasarea special pentru inițierea dumneavoastră.” „Au asistat la inițierea mea!” „Fără să fie văzuți, desigur!” „Ah, fără să fie văzuți! Nu e în regulă!” „Așa e regula, doamnă, așa e regula! Doctorul Sinus îi invită ori de câte ori are loc o inițiere... ceva mai mult... înțelegeți?” „Nu, iar de invitații doctorului Sinus mă doare-n cot, du-te și spune-i că sunt bolnavă și vreau să plec imediat!” „O să-i spun, o să-i spun, nu că vă doare-n cot, ci că sunteți bolnavă.”

Se întoarce după câteva minute: „Doctorul Sinus, ținând seama de starea dumneavoastră de sănătate, vă face o favoare. Ați putea pleca mai devreme decât prevede regulamentul, cu condiția să coborâți și apoi să urcați scara, la subsuoară cu cele două suluri portocalii. După aceea, sunteți liberă.” „Dar abia mă țin pe picioare! E căzut în cap doctorul Sinus al dumitale!” Șeful de sală își astupă urechile cu mâinile ca să nu mai audă asemenea blasfemii, și se grăbește să-și strecoare coada de coțofană